

Da Una (2,5 år) kom til verden, reagerte puddelen Brigg med sjalusi. I dag er Una og Briggs gode venner og lekekamerater.

Dyrebar oppvekst

En leken venn som krever stell og kjærlighet. Store, aksepterende øyne. En pels å gråte i. Kjæledyr kan være som søsken for barna.

Tekst: Marte Dorothea Heidel Røren Foto: Geir Dokken

Da Tess Erngren var 5 år, ble hun bitt i ansiktet av en familiehund. Tess ville hjelpe hunden å få ordentlig grep rundt et kjøttbein og holdt fram hånden. To sekunder senere var nesa hennes revet bort.

– Jeg ble ikke redd. Merkelig nok. Foreldrene mine forklarte at hunden ikke beit for å være slem, men for å beskytte maten sin, forteller Erngren.

Nesa hennes ble sydd på, og Tess utdannet seg etter hvert til å bli hundetrainer og hundepsykolog. I dag driver hun hundeskole n GoodDog Center i Oslo og den gamle skaden er ikke lenger synlig.

– Man skal aldri forstyrre en hund som spiser. Enkle forholdsregler gjør det trygt for barn å omgås hunder, men det må læres, forklarer Erngren.

På kursene sine møter hun mange unge hundeeiere. Hundeppladger er ikke tuffet på alder og muskelstyrke, også små barn kan lære bort kommandoer som «sitt», «dekk» og «gå fot».

– Det er en lykke å se samspillet mellom barn og dyr. Barn kommuniserer med hunden helt uten tanker om prestisje eller status, og hunder er jo som små barn i hodet hele livet, forklarer Erngren.

EMPATI OG OMSORG. Fagfolk er enige om at kjæledyr har positiv effekt på små barn.

– Kjæledyr gir barn anerkjennelse og bekrefter selvbildet deres. Det ser også ut til at kjæledyr kan bidra til utvikling av

empati og omsorgsevne hos barnet, sier barnepsykolog Jenny Caroline Wüsthoff Linder.

Hun er utdanningsleder ved Norsk organisasjon for dyreassistert terapi (NODAT), og har siden ungdomsårene engasjert seg i bruk av hund som terapi.

– Ikke sjelden regner barna kjæledyr som søsken. Noen studier tyder også på at kjæledyrene er de første barna går til for å få tross, spesielt i tilfeller der forholdet til foreldrene er problematisk, sier Wüsthoff Linder.

Hun påpeker at barns livlige fantasi er med på å gjøre relasjonen til dyr ekstra verdifull.

– Barn tenker ikke like mye på husdyrets begrensninger som oss voksne. Når barn menneskeliggjør dyrene, blir relasjonen nær og betydningsfull. Men et barn som vokser opp med en gullfisk uten å føle noe for den, får ingen positiv effekt av kontakten, sier barnepsykologen.

– Gjennom kjæledyr lærer barn seg ansvar, forståelse og respekt, sier Tess Erngren.

– De får større innsikt i svakheter og redsler, og lærer hvor sterk kjærligheten til andre individer kan være, slår hun fast.

– Ofte ser jeg at barn er flinkere til å lese hundens språk og signaler enn det voksne er. Hunder og barn tilpasser seg hverandre. Barnet tenker at hunden må passes på, og hunden kan få inntrykk av at barnet er en menneskevalp som må beskyttes. Det hender hunder inntar en storesøskenrolle overfor barna i en familie.

FORELDRENES ANSVAR. En hund er et individ som krever oppmerksomhet, kjærlighet og tålmodighet hele livet. Wüsthoff Linder understreker at kjæledyr alltid må være foreldrenes ansvar. Ikke barnas.

– Det er negativt for barn å vokse opp med en hund som ikke får møtt alle sine behov, eller få kjefte av frustrerte foreldre fordi de glemmer å skifte på kaninburet, påpeker hun.

Det er derfor avgjørende at familier velger et dyr og en rase tilpasset hverdagen sin. På markedsplassen Finn.no ligger en liten jungel med godt voksne dyr for salg. Fugler, kaniner, marsvin, katter og voksne hunder stirrer med store øyne på potensielle kjøpere. For enkelte familier ender kjæledyret opp med å bli en stressfaktor som må selges.

– Det er lett å tenke at hvis man bare kjøper en hund, vil barnet få det bedre. Men det er ingen automatikk i dette, sier Wüsthoff Linder.

– Hvis du ikke kan aktivisere hunden din to timer om dagen, bør du ikke skaffe deg en aktiv rase. Og hvis du ikke kan gå tur i det hele tatt, bør du skaffe deg en katt, ikke en hund.

Hundeskole for barn

GoodDog Center i Oslo har utarbeidet et lettforståelig hundekurs for barn og voksne. Ved hjelp av bilder, lek og levende hunder lærer barna hvordan de skal gå fram for å hilse på en hund, og hvordan de skal unngå uønskede situasjoner. Kursopplegget tilbys også barnehager og skoler. For mer informasjon, sjekk nettsiden gooddog.no.

Før du skaffer deg dyr

Det er viktig å planlegge kjøpet av et kjæledyr. Tenk nøye igjennom hvilket dyr som passer for familien. Hvor mye tid planlegger dere å bruke på dyret? Hvordan lever dyret? Har dere økonomi til å ha dyr? Hvem skal passe dyret når dere drar på ferie? Dersom dere føler dere presset på tid, er det muligens best å skrinlegge planene. Alle dyr trenger oppmerksomhet og stell. Poenget med å ha dyr er å tilbringe tid sammen med det.

Truls og kaninen Raptus i hagen.

Kanin og hund

Navn: Tonje Håttun, Truls (4) og Tuva (7)
Dyr: Kaninen Raptus og snart valpen Ronja

– Tuvas oppgave er å bytte vann, ordne buret og plukke løvetann til kaninen. Truls hjelper til. Innimellom må jeg minne dem på oppgavene. Jeg kan ikke vente at de husker alt. De er ikke gamle hager og skoler. For mer informasjon, sjekk nettsiden gooddog.no.

I et stort bur på kjøkkenet ligger kaninen Raptus og knasker på en gulrot. Minstemann Truls på 4 år stikker hodet inn og gir ham en klem.

– Truls er veldig glad i å kose med kaninen. Han ligger ofte på teppet og ser på TV mens Raptus ligger i håret hans og hygger seg. Raptus liker Truls best, han er roligst og maser ikke så mye. Det hender jeg ser at han sitter og prater med Raptus for han skal gå i barnehagen, forteller Tonje.

– Jeg vil ta ham ut sier Truls ivrig. – Nei, jeg, insisterer storesøster Tuva. Søsknene står ved buret og diskuterer. – Nå må dere ikke krangle. Jeg tar på

ham båndet, og så kan dere bytte på å holde ham når vi kommer ut, korrigerer mamma.

Barna går tur i hagen med Raptus i bånd. Om noen dager må han finne seg i å dele oppmerksomheten med familiens yngste tilskudd, valpen Ronja.

– Vi drar og henter henne på tirsdag. Det blir spennende å se hvordan det går med både valp og kanin i huset. Jeg tror det kommer til å gå fint, sier Tonje.

Noen måneder tilbake mistet familiens sin kjære hund, Bitten. Da ble Truls veldig lei seg. Han husker fortsatt hvordan Bitten så ut.

– Hun hadde hvite prikker, svart munn og svart på resten. Vi har laget en sang om Bitten som vi synger for vi legger oss hver dag, forteller 4-åringen.

Da Bitten døde, beholdt de asken, slik at de kunne gravlegge henne i hagen.

– Vi har ikke rukket å gravlegge henne ennå. Det er ikke så mange som tror på Tuva når hun forteller på skolen at Bitten står i en krukke i boden, ler Tonje.

Vår trebeinte katt

Navn: Cathrine Berget, Skage (5) og Aksel (11)

Dyr: Blandingshunden Ægo, kattene Susie Blomst (Puser'n) og Panter og hesten Evita.

– Puser'n har bare tre bein. Hun var i en ulykke, forklarer Skage (5) og løfter Puser'n opp fra bakken.

Og sannelig, tre hårete bein spreller kraftig til alle kanter. Der det fjerde skulle ha vært, er det bare en liten stump. Da Puser'n var 1 år, brakk hun beinet i en ulykke, og sto i fare for å bli avlivet. Mamma Cathrine, som er veterinær, ønsket å gi katten en sjanse ved å amputere beinet.

– Det er imponerende hvor godt hun greier seg. Hun jakter på mus og løper som andre katter, forteller Cathrine.

Puser'n, som egentlig heter Susie Blomst, begynner å bli utålmodig. Hun vil ned fra fanget til Skage, og njuauer med hele seg. Det er mye morsommere å jakte mus enn å bli avbildet i et magasin.

Når Skage slipper Puser'n, piler katten bort til den store glassdøra. Snart skal hun få løpe ut på gårdstunet og utover jordene. Med to sønner, to katter, en hund og en hest er Cathrine glad for at de bor på en gård med masse uteplass.

– Kattene er mest til å kose med. Puser'ns favorittsted er Skages seng. Ægo, derimot, er en ordentlig lekekamerat. Barna og Ægo løper, herjer og leker rundt i huset og hagen, forteller Cathrine.

Hun stoler fullt på Ægo, og har ingen problemer med å la barna være alene med ham.

– Da Skage var baby, snuste og slikket Ægo på ham. Barna har vært alene med Ægo siden de var små. Grunnen til at jeg har en så avslappet holdning, er at jeg er veldig hundevant, og aldri har sett tegn til aggressivitet i Ægo. Barna har brukt Ægo som stige uten at han har reagert. Hadde jeg sett noen antydning til muring, ville jeg ikke latt dem være alene. Potensielt kan hunder være livsfarlige. Man må vite hva man driver med, advarer Cathrine.

Hun synes det er fint å se hvor trygge barna hennes er på dyr. Men medaljen har en bakside.

– I enkelte tilfeller er guttene mine for trygge på fremmede hunder. Det hender jeg stopper dem fra å gå bort til fremmede hunder, og jeg har måttet lære dem at noen hunder kan bite, forteller hun.

Skage og mamma, den trebeinte katten Puser'n og hunden Ægo.

Barn og katt

- Dra aldri katten i halen, eller plag den på andre måter. En plaget katt vil forbinde hender med noe negativt og blir sjeldent kosete.
- Inkluder katten i familien. La den ha egne plasser hvor den får være i fred. Forstyr den aldri når den spiser eller sover.
- Lær barnet å leke kontrollert med katten. Da knytter katten positive følelser til barnet og omvendt. Kast små baller, eller la barnet dra en snor med papir i enden (som må legges bort etter leken, så katten ikke setter snoren fast i halsen).
- La aldri katt og små barn være alene sammen. Små barn kan finne på å plage katten. En plaget katt kan klare tilbake.

(Kilde: Dyrebeskyttelsen Norge)